

GIEDRIUS KUPREVIČIUS

WILLIAM BLAKE, ILLUSTRATION OF *THE BOOK OF JOB*, 1826

JOBAS

DVIEJŲ DALIŲ OPERA

Jobas

Ad musica

Šio darbo pradžia turi tris priežastis: asmeninė, vėliau nelauktai atsivėrusios išvalgos Antano Maceinos skaitinyje „Jobo drama“ iš trilogijos „Con Inquietum“ (1950), ir, paskiausiai pati „Jobo knyga“ iš Senojo Testamento, tapusi operos pagrindu.

Atskiro žmogaus drama šiuolaikiniame pasaulyje, nepateisinanti ir nepakeičianti Dievo elgesio su žmogumi kančios paslaptis, netikėti klausimai – *kaip aptarti save? argi Jobas veltui bijo Dievo? ką tu žinai, ko mes nežinome, ir ką supranti, kas mums neaišku?* – keletas atsakymų – *Viešpats davė, Viešpats ir atėmė! Jis sužeidžia, bet ir aptvarsto* - visas tasai, anot Arvydo Šliogerio, „laisvas filosofavimas žmogui atsivėrusio Dievo horizonte“ vedė mane prie neapčiuopiamų, neturinčių nei pradžios, nei pabaigos bevardžių reikšmių.

Jobo drama sukrečia paprasta didybe ir didžiu paprastumu.

Jobo istorija į teatrą nebesutelpa, bet teatras talpina žmones, kiekviename kurių visada yra kažkiek Jobo.

Giedrius Kuprevičius

2000 12 12 Kaunas

Pasitenk tu, kas vyksta, ir tavo gyvenimas bus laimingas
Epiktetas (50-138 m.pr.Kr.)

Veikia:

JOBAS, Rytų šeichas iš Uzo / *bosas* [Hiob –vok.; Job – angl.; Iob – lot.; pirmą kartą prasmė *priešas*]

DIEVAS / *mezzosopranas ir diskantas, dainuojantys unisonu*

ŠĖTONAS / *koloratūrinis sopranas* [Ha-Satan = kaltintojas, keliaujantis slaptasis agentas]

ELIFAZAS Temanietis / *tenoras*

BILDADAS Šuhietis / *baritonas*

ZOFARAS Naamanietis / *bass-baritonas*

EL-I-HU, Barachelio Buzito duktė / *sopranas* [El-i-hu = „Dievas man (jis) yra“]

Be balso:

JOBO žmona, septyni sūnūs, trys dukterys [Jemima (Balandis), Kezija (Cinamono Žiedas), Ketten-Kapucha (Akių Šešėlis)]

BEGEMOTAS žvėris pabaisa, blogio simbolis

LEVIATANAS jūros pabaisa, krokodilas, chaoso simbolis

Choras, šokėjai

Orkestras:

Flauto I, II (mutta in Flauto piccolo I,II)

Oboe I, II, Corno englae

Clarinetto B I, II, Bassclarinetto B

Fagotto I, II, Contrafagotto

Corni F I, II, III, IV

Trombi B I, II, III, IV

Tromboni I, II, III, IV

Tuba

Timpani

Campane, campanelli

GC, piatti, tamb. milit., bongi, clavis, tam-tam, triangolo, tamburino, cow-bell

Fortepiano

Arpa

Xilofono / vibrafono

Violini I, II

Violi

Violoncelli

Bassi

(1)

No.1/a Tamsa. Ją perskrodžia trys orkestro akordai-žaibai. Po pirmojo regime scenoje juodą rojalį su beatsidarančiu dangčiu ir klaviatūra. Antrasis išryškina Dievą (Moteris su Berniuku ant pečių) ir Šetoną (Merginą su katinu rankose). Trečiasis atidengia Jobą ir jo šeimyną – žmoną, 7 sūnus ir 3 dukteris. Tolumoje griaudžia. Lyja. Jobas, viena ranka laikydamas lietsargį, kita skambina savo gamą:

No.1/b

Jobo gama

No.2 Prasideda Jobo dukterų ir sūnų šokis - deginamosios aukos atnašavimas. JOBAS atnašauja už kiekvieną savo vaiką. Šio akto iš vis smarkesnio šokio sudominti renkasi dangiškieji gyvūnai – angelai, o tarp jų ir ŠĖTONAS, keliaujantis „slaptasis agentas“, pasiruošęs skusti bei kaltinti savo auką ir būti nuosprendžio vykdytoju.

No.3

ŠĖTONAS. Cha, cha, cha, cha! Ha-Sa-tan, Ha-Sa-tan, Cha, cha, cha!

DIEVAS. (Šėtonui) Baik juokus, Šėtone, ir pasakok greičiau, kur tu buvai ir ką veikei. Sakyk greičiau, Šėtone!

ŠĖTONAS. Klajojau po žemę, kaip visuomet.

DIEVAS. Ar atkreipi dėmesį į mano tarną Jobą? Juk kito kaip jis nėra žemėje! Tai žmogus be priekaištų ir doras, dievobaimingas ir šalinasi nuo pikto.

ŠĖTONAS. Argi veltui Jobas bijo Dievo? Tik išties ranką ir paliesk tai, kas yra jo, tuomet, esu tikras, jis iškeiks tave į akis.

DIEVAS. Iškeiks? Mane? Nejau jis nemylė manęs?

ŠĖTONAS. (rodydamas Dievui Jobą, beismeilinantį savo žmonai) Dabar - ne.

DIEVAS. (nepatenkintas) [Dievo leitmotyvas no.3/41] Štai visa, ką jis turi, yra tavo rankoje. Tik prieš jį patį rankos nepakelk!

No.4

ŠĖTONAS. (gavęs, ko siekė, jis džiaugsmingu, pergalingu balsu kreipiasi į Jobą) Jobai! Jobai! Juk savo širdyje žinai, kad kitus dažnai esi keikęs! Iš tikrųjų nėra žemėje nei vieno žmogaus, kuris būtų taip teisus, kad tik gerai elgtųsi ir niekad nenusidėtų (Koh 7,20). Jobai, esi kaltas, esi nusidėjęs. Tau paskirta baismė! [Šėtono leitmotyvas no.4/17] Tegu tad žaibai sunaikina tavo asiles ir jaučius! Tegu plėšikai išskerdžia tavo avis ir piemenis! Tegu viesulai sugriauna tavo namus, Jobai, ir juose gyvus palaidoja tavo sūnus ir dukteris!

CHORAS. Jobas kaltas! Jobas kaltas! Jobas nusidėjęs!

Ūmai pakyla stipri vėtra, sutemsta, žaibai skrodžia dangų, gėsta aukuro ugnis. Jobas, visų šių nelaimių apstulbintas, atsistoja, persiplėšia savo drabužius, nusiskuta galvą ir puola kniūbsčias. Žmona jį guodžia.

No.5

DIEVAS. (*Šėtonui*) Ar atkreipei dėmesį į mano tarną Jobą? Jis vis laikosi savo dorumo. Tu mane be reikalo sukurstei sunaikinti Jobą.

ŠĖTONAS. Neskubėk išteisinti savo tarną. Tik ištiesk ranką ir paliesk jo kaulus bei kūną, ir jis tikrai iškeiks tave į akis.

DIEVAS. Iškeiks? Į akis? Neįau jis nekenčia manęs?

ŠĖTONAS. Dabar – taip.

DIEVAS. (*pažiūrėjo į vargšą, bet skaidrų Jobą, pamąstė*). Štai jis tavo rankoje. Tik gyvybės jo neliesk!

Ūmai pratrūko baisi liūtis ir sniego pūga, viesulu pakilo dulkių ir dūmų kamuoliai.

No.6

ŠĖTONAS. Jobai, tegu tave ištinga dvokiančios votys! Tegu tavo kūną išraižo gilios žaizdos! Tegu tavo lūpos keikia tą, kuris tave nuteisė, Jobai!

DIEVAS. Jis tyli, Jobas tyli!

CHORAS. Jobas kaltas! Jobą nuteist! Tu jam atsakyk, netylėk, atsakyk greičiau, Jobai! Ko tyli, kai jis tave šaukia?! Tu jam atsakyk, greičiau atsakyk, netylėk!

No.7

JOBAS. Patylėkite! Patylėkite...Aš atsakysiu. Ar...leisk man pirmam kalbėti ir Tu man atsakyk: kiek yra mano kalčių ir nuodėmių? Kiek? Parodyk man mano nusizengimą ir mano nuodėmę. Kodėl slepi savo veidą ir elgiesi su manimi kaip su priešu? Neįau nori gąsdinti vėjo blaškomą lapą? Juk meti man karčius kaltinimus ir baudi mane už jaunystės kaltes. O, kad paslėptum mane mirusiųjų buveinėje ir apsaugotum mane, kol atlėgs Tavo įniršis. O! Tepranyksta diena, kurią gimiau, naktis, kuri tarė: 'Pradėtas berniukas!'. Ta diena! Tebūna ji tamsa! Teapniaukia ją debesys, tegąsdina ją saulės užtemimas. O, ta naktis! Tebūna bevaisė, teneaidi joje joks džiaugus balsas! Te keikia ją tie, kurie keikia Jūrą ir geba pažadinti Leviataną. Kodėl, kodėl aš nemiriau gimdamas, kodėl, išėjęs iš iščių nepažuvau? Kam turėjo būti keliai man laikyti? Ar krūtys man žįsti? Nūn gulėčiau ramybėje ir miegočiau drauge su karaliais ir patarėjais atstatančiais sau griuvėsius, ar drauge su didžiūnais, turinčiais aukso, pripildžiusiais savo kapus sidabro. Kam giduota šviesa vyrui, negalinčiam matyti kelio, Dievo iš visų pusių apsuptam? Juk dejonė yra man tarsi duona, o aimanos plūsta man tarsi vanduo. Ko tik bijau, mane pasiveja, ir ko tik vengiu, mane ištinga. Neturiu ramybės, nebegaliu ištylėti, užgriuvo mane kančia ir nebėra man poilsio... Viešpatie, nebausk manęs pykčio valandą. Nekaltink manęs užsidedęs. Tavo strėlė man pataikė, Tavo ranka prislėgė. Pradvoko ir supūliavo jau mano žaizdos per manąją beprotybę. Sulinkau, susikuprinau baisiai; iš vidaus mane degina karštligė; nėra sveikos vietos kūne, nusilpęs esu, nukamuotas, vaituju, apimtas širdgėlos. Aaaa! Viešpatie, nebausk manęs pykčio valandą! Viešpatie!..

No.8

Pasirodo trys JOBO bičiuliai – ELIFAZAS Temanietis, BILDADAS Šuhietis ir ZOFARAS Naamatietis. Jie barstosi savo galvas dulkėmis, rauda, matydami, kaip JOBAS kenčia.

ELIFAZAS. (*pritiriamas medinių pučiamųjų*) Jeigu išdrįstų kas tarti tau žodį, ar nesijausi užgautas? Tikėk manimi, tu mokei daugelį, tu sustiprinai jų silpnas rankas, tavo žodžiai drąsino svyruojančius, tu sustiprinai drebančius kelius. Betgi kai dabar tai nutinka tau, netenki kantrybės, kai tave patį tai paliečia, esi priblokštas!

...Kartą naktį turėjau regėjimą: išvydau prieš save šešėlį. Mano ausis pagavo jo tylų šnabždesį, mane pagavo klaikus šiurpulis. Drebejo visi mano kaulai! Tuomet vėjas pūstelėjo į mane, man ant kūno pasišiaušė plaukai. Jis stabtelėjo, bet jo išvaizdos aš nepažinau. Ir tylai įsiviešpatavus, išgirdau balsą:

DIEVAS. Argi gali žmogus būti teisesnis už Dievą? Argi gali mirtingasis būti be priekaištų prieš savo Kūrėją?

ELIFAZAS. Štai Jis net savo tarnais nepasitiki ir savo angelus kaltina, ką tad sakyti apie gyvenančius molio namuose, kurių pamatai yra dulkės? Jie sutraiškomi lengviau negu kandys. Jie žūva amžinai nepastebėti, jie miršta nepažinę Išminties!

No.9

Skambant negarsiam paukščių čiulbesiui pasirodo keista IŠMINTIES eisena – grupė vaikų ir už jų – būrelis suaugusių su skudučiais. Jie lėtai praeina scena. JOBAS jų, atrodo, nepastebi.

VAIKAI. Ra-ta-ta-ra ra-ta-ra-ra ra-ta-ra-ra...

CHORAS. (*skudučiuoja*) Tu-tu-tū, tu-tu-tū, tu-tu-tū, tu-tu-tū...

No.10

ŠĖTONAS. Šaukis, gal tau atsilieps kas nors! A-a-a-a-a-a-a-a...

JOBAS. Kam gi duota šviesa vyrui, negalinčiam matyti kelio, Dievo iš visų pusių apsuptam? Juk dejonė yra man tarsi duona, o aimanos plūsta man tarsi vanduo. Ko tik bijau, mane pasiveja, ir ko tik vengiu, mane ištinka. Neturiu ramybės, nebegaliu ištylėti, užgriuvo mane kančia ir nebėra man poilsio.

No.11

Kas yra žmogus, kad jį taip aukštini? Kodėl kreipi į jį savo akį? Kasdien jį lankai, kas akimirka jį bandai! Kaip ilgai nenuleisi akių nuo manęs ir neatstosi, kol nurysiu savo seiles? Jei ir nusidėjau, ką tau padariau, žmogaus sarge? Ką? Ką!? Kodėl pasirinkai mane savo taikiniu? Kodėl pasidariau tau našta, kodėl? Kodėl neatleidi mano nusižengimo? Kodėl nepanaikini mano kaltės? Kodėl? Juk aš netrukus gulėsiu dulkėse, manęs ieškosi, bet manęs jau nebebus.

No.12

BILDADAS. (*pritariamas varinių pučiamųjų*) Kaip ilgai dar tu taip kalbėsi? Argi Dievas iškraipys teisėtvarką? Ar Visagalis iškraipys teisumą? Kai tu ieškosi Dievo ir Visagalį maldausi, tuomet jis tikrai tavimi pasirūpins ir atstatys tavo namų židinį. Paklausk senąją kartą ir apsvarstyk protėvių patirtį. Paklausk, paklausk jų!

Pasirodo SENOLIAI

No.13

SENOLIŲ CHORAS. Juk mes patys lyg tik vakar užgimę ir nieko nežinom. Mūsų dienos šioj žemėj tik šešėlis, tik šešėlis. Argi papirusas gali augti ten, kur nėra pelkių? Argi gali nendrės žaliuoti ten, kur nėra vandens? Būdamos žalios ir dar nekirstos jos vysta greičiau už kitus augalus. Toksai likimas visų, kurie užmiršta Dievą. Tik voratinklio siūlas yra jo viltis ir jo pasitikėjimas. Bedievio žmogaus viltis niekais virsta!

SENOLIAI pranyksta

BILDADAS. Toks likimas visų, kurie užmiršta Dievą. Tikėk mumis, tikėk. Dievas nei atmes dorą žmogaus, nei išties rankos nedorėliams. Jie nemiršta pažinę Išmintį. Tu tik išgirsk, išgirsk!

ŠĖTONAS. Šaukis tad, ar atlieps tau kas nors?

No.14

Vėl pasigirsta paukščių čiulbesys, vėl pasirodo IŠMINTIS – vaikai ir suaugę su skudučiais. Jų balsai stipresni, o ir paukščių balsų gausiau. Jie praeina nesustodami. JOBAS vėl jų nepastebi.

VAIKAI. O-lia-lialia o-lia-lia-lia...

CHORAS. (*skudučiuoja*) To-to-to, to-to-to, to-to-to, to-to-to...

No.15

JOBAS. Aaaa...! Aaaaa...aš nebenoriu gyvent. Viešai išliesiu savo skundą, išsakysiu savo širdies skausmą. Tarsiu Dievui: „nepasmerk manęs, pasakyk, kuo kaltini mane, argi gera tau atrodo engti, niekinti savo rankų darbą. O, atmink, kad Tavo rankos mane sukūrė iš smėlio, nejau vėl paversi mane dulkėmis?“ O, atstok nuo manęs! O, kad galėčiau rasti truputį paguodos prieš man išeinant į sąmyšio šalį, kurios šviesa yra tarsi tamsa.... Aš nebenoriu, nebenoriu gyvent, nebenoriu gyvent...nebenoriu gyvent...

No.16

ZOFARAS. (*pritariant styginiams*) Jobai, ar dar ilgai taip kalbėsi? Tu sakai, kad Dievo akyse nekaltas? Betgi kad Dievas prakalbėtų ir tau atvertų savo lūpas, ir pasakytų tau savo išminties paslaptis! O, kad jis atsakytų! O, kad jis prakalbėtų! Jobai,

Jobai, ar gali suvokti Dievo paslaptį?

CHORAS. Ar gali?

ZOFARAS. Argi gali įžvelgt gelmes Visagalio? -

CHORAS. Argi gali įžvelgt?

ZOFARAS. – aukštesnės už dangų? Gilesnės už jūrą?

CHORAS. Ką tu gali atsakyti?

ZOFARAS. Kvailas žmogus įgis supratimą, kai laukinė asilė pagimdys žmogų.

CHORAS. Asilė pagimdys žmogų! Cha cha cha! Cha cha cha!

ELIFAZAS. Argi esi žmonijos pirmagimis?

CHORAS. Ar esi? Ar esi?

ELIFAZAS. Argi klauseisi Dievo taryboje?

CHORAS. Ar klauseisi?

ELIFAZAS. Ką tu žinai, ko mes nežinome?

CHORAS. Mes!

ELIFAZAS. Ką tu žinai? Nejau vien sau skiri tu išmintį?

CHORAS. Tu atsakyk! Tu atsakyk!

ELIFAZAS. Juk tu pakėlei ranką prieš Dievą!

CHORAS. Tu pakėlei! Tu pakėlei!

ELIFAZAS. Juk išdrįsai į akis įžeist Visagalį!

CHORAS. Tu išdrįsai! Tu išdrįsai!

ELIFAZAS. Skausmas ir klaikas tau nerimą kelia. Nuo mirties nepabėgsi!

CHORAS. Ne!

ELIFAZAS. Ne aš, bet tavo burna tave pasmerkia. Tavo lūpos prieš tave liudija.

CHORAS. Liudija prieš tave! (*toliau BILDADAS, ELIFAZAS ir ZOFARAS dainuoja trise su CHORU*)

BILDADAS. Ką Visagalis gauna, jei tu teisus? (*kartoja daug kartų*)

ELIFAZAS. Argi gali žmogus būti Dievui naudingas? (*kartoja daug kartų*)

ZOFARAS. Kai jam melsiesi, jis tave išklausys! (*kartoja daug kartų*)

CHORAS. Jobai, Jobai! Jobai, Jobai! Jobai, Jobai!

ELIFAZAS. Argi tu nežinai, kad nedorėlio džiaugsmas yra tik akimirka? Kad nedorėlio laimė trumpa? Argi tu nežinai?

JOBAS. Nutilkite! Užsiimkit sau rankomis burnas! Aš nekaltas! Nekaltas! !!

CHORAS. (*tyliai*) Jobas kaltas Jobas kaltas kaltas, Jobas kaltas Jobas kaltas kaltas... (*kartoja*)

BILDADAS (*tyliai*) Jobui reikia rasti kelią į Išminties buveinę... (*kartoja*)

ELIFAZAS. (*tyliai*) Jobui reikia rasti kelią į Išminties buveinę... (*kartoja kanonu*)

ZOFARAS. (*tyliai*) Jobui reikia rasti kelią... (*kartoja*)

JOBAS. (*nutraukia*) Kaip žmogui rast kelią į ją?

No.17

JOBAS. Iš kur ateina Išmintis? Iš kur, sakykit! Kur slypi suvokimo galia? Kaip žmogui rast į ją kelią, kai gyvųjų krašte jos nėra? Bedugnė sako: „Čia jos nėra”. Ir jūra sako: „Aš jos neturiu”.

...Iš kur ateina išmintis?..Kur yra supratimo buveinė? Nuo visų gyvųjų akių ji uždengta. Nuo visų padangių paukščių ji paslėpta. Prapultis ir Mirtis sako: „Savo ausimis tik gandą apie ją tegirdėjome”. Vien tik Dievas kelią į ją težino, jis težino josios buveinę. Juk jis mato žemės pakraščius ir stebi visa po dangumi. Kai jis davė vėjams jėgą ir padalijo vandenį saiku; ir nustatė kelią perkūnui, tada jis matė ją ir jos vertę, ją ištyrė ir davė jai vietą. Tad iš kur ateina išmintis?

BILDADAS. (*tyliai, kaip ir kiti ansamblio dalyviai*) Tu privalai surasti ją, tu privalai.

ZOFARAS. Turi patirti suvokimo galią.

DIEVAS. Jobai, klausyk: keliauki su jais kartu. Tikėk manimi, ir jie parodys tau, iš kur ateina Išmintis.

CHORAS. Jobai, Jobai, Jobai, klausyk, ką sako tau labiau patyrę.

ELIFAZAS. Paklausyki, Jobai, paklausyki.

ŠĖTONAS. (*su sarkazmu*) Gal surasi, eiki, nebijok, gal surasi, eiki, nebijok...

No.18

Trečią kartą paukščia čiulba stipriau ir IŠMINTIES eisena dar gausesnė. JOBAS, atrodo juos pastebėjo, ir BILDADAS, ZOFARAS, ELIFAZAS, vaikai bei skudučiuojantys suaugusieji išsiveda JOBĄ. O gal šis pats išsėlina įkandin jų...

VAIKAI. Jobai, seki mums įkandin, seki mums įkandin, seki mums įkandin, seki...

CHORAS. (*skudučiuoja*) Ta-ta-ta, tū-tū-tū, ta-ta-ta, tū-tū-tū...

PIRMOS DALIES PABAIGA

(2)

No.19

Girdisi smarkus didelės Upės tekėjimas. Pasirodo visa eisena – vaikai, skudučiuojantys suaugusieji, Elifazas, Zofaras, Bildadas, Jobas... Visi stebi Upės tekėjimą ir regi, kaip ši įsilieja į Jūrą. Vaikai linksmai klegėdami žaidžia bangomis, mušdami jas delnais. Visi nusčiuovę žvelgia į Jobą, lyg laukdami jo susižavėjimo reginiu ir pagaliau pasiektu tikslu – atsaku į jo klausimą iš kur ateina Išmintis? Bet Jobas kol kas tyli.

ELIFAZAS. Jobai, Jobai! Ar įsijungsi į mūsų žaidimus? Ateik arčiau!

CHORAS. Ateik arčiau!

ZOFARAS. Ir sėsk į mūsų ratą!

BILDADAS. Ar tau nepabodo verkti?

ZOFARAS. Ir galėtis savęs?

CHORAS. Ateik arčiau ir sėsk į mūsų ratą!

No.20

Prasideda žaidimas

BILDADAS. Atsakykite man greitai: kas bėga be kojelių?

VAIKAI. Upė!

BILDADAS. Kas lekia be sparnelių?

VAIKAI. Vėjas!

ELIFAZAS. Anksti rytą vaikščioja keturiomis, dieną dviem, vakare trijomis. Kas?

VAIKAI. Kas?

JOBAS. Vaikas, suaugęs ir senis.

ZOFARAS. Kas užia be vėjo?

VAIKAI. Bitės!

BILDADAS. Be ko niekas negali būti?

VISI. Be ko?

JOBAS. Be vardo.

VISI. Negali būti be vardo!

ELIFAZAS. Kieno akys didelės?

VAIKAI. Baimės!

ZOFARAS. Kas nevaikščioja viena?

VISI. Kas?

JOBAS. Bėda.

CHORAS. Bėda!

ZOFARAS. Kaip bemesi – vis ant kojų. Kas?

Staiga pasirodęs, o gal ir čia buvęs ŠĖTONAS

ŠĖTONAS. Kakakakakakatinas!

VAIKAI. Katinas!

BILDADAS. Kas muša bet nesužeidžia?

JOBAS. Žodis!

ŠĖTONAS. Vynas!

VISI. Vynas! Cha cha cha, cha cha cha!

ZOFARAS. Trys niekad nėra sotūs, o ketvirtas niekad nesako: „Gana”

BILDADAS. Mirtis.

ELIFAZAS. Bevaisės įščios.

BILDADAS. Nuolat vandens trokštanti žemė.

JOBAS. Ir niekad „Gana” nesakanti ugnis.

BILDADAS. Trys dalykai sudrebina žemę, keturių ji nebegali pakelti.

ZOFARAS. Vergo, kai jis tampa karaliumi.

ELIFAZAS. Nepagydomo kvailio, kai jis yra sotus.

BILDADAS. Bjaurios moters, kai ji išteka.

JOBAS. Ir vergės, kai ši užima šeiminkės vietą.

ELIFAZAS. Trys gyvūnai yra didingi savo eisena, keturi didingi savo žingsniu.

ZOFARAS. Gaidys.

JOBAS. Ožys.

BILDADAS. Liūtas.

ELIFAZAS. Ir karalius.

JOBAS. Trys dalykai yra man perdėm nuostabūs, keturių iš tikrųjų negaliu suprasti:

kaip erelis skrenda padangėmis, kaip žaltys šliaužia statmena uola, kaip laivas plaukia plačia jūra ir kaip vaikas randa kelią su mergina. Kaip?..

No.21

Vaikai vėl dainuoja Išminties motyvą. Gal kartu su jais ateina ir ELIHU...

VAIKAI. A-ta-ta-ra ta-ra-ra, a-ta-ta-ra ta-ra-ra...

CHORAS. O-to-to-ri o-to-to-to, o-to-to-ri o-to-to-ro...

DIEVAS. Greit suprasi (Dievo žodžius atkartoja Elifazas, Bildadas ir Zofaras), greit patirsi, būk kantrus, būk kantrus...

No.22

ELIHU. Sekiau jus ir laukiau, kada nustosite kalbėti. Klausiausi jūsų išmintingų posakių, jums stengiantis rasti teisingą atsakymą, bet, tikėkit manimi, nė vienas jūsų neparodė, kad Jobas neteisis, nė vienas jūsų nepaneigė, ką Jobas sakė.

Tad dabar, Jobai, klausykis mano kalbos!

Pakešk mane dar šiek tiek, ir aš pamokysiu tave sugrąžinti viltį ir tikėjimą. Savo žinojimą atnešiu iš labai labai toli ir pateisinsiu savo Kūrėją.

Iš tikrųjų mano žodžiai – ne melas. Ne melas...

Elihu priartėja prie Jobo, ir tasai nustėra išvydęs prieš save dieviško grožio moterį, kuri spinduliuoja į jį visu savo kūno ir sielos grožiu.

No.23

JOBAS. Elihu! Elihu! Tavo žodžiai mane gydo ir guodžia, drąsina ir kursto ugnį manyje.

ELIHU. Kai meilė tave pašauks, sek jai iš paskos...

ABU. ...ir kai jos sparnai apglėbs tave, jai pasiduok, jai pasiduok. Ir tuomet, kai ji tau prakalbės, ja tikėk.

ELIHU. ...Pabusti auštant sparnuota širdimi ir dėkoti už dar vieną meilės dieną...

JOBAS. ...Kai ilsėsimes tyloj nuo vidurdienio kaitros, atsiduosim mintyse meilės aistrai.

ELIHU. ...Vakare sugrįžę į namus dėkingumo sklidina širdimi...

ABU...mes užmigsim su meilės giesme...

JOBAS...už tave...

ELIHU...ir už tave...

JOBAS. Ak, kokia tu graži, mano meilė! Tavo akys tarsi balandžiai slepiami šydo; tavo garbanos plasta kaip kaimenė ožkų, besileidžiančių nuo kalvų; tavo lūpos tarsi raudonas kaspinas; tavo burna graži; tavo skruostai kaip dvi granato pusės.

CHORAS.*(fone)* Jų sielos jau skleidžias, jau skleidžias kaip lotoso žiedas.

JOBAS...tavo kaklas tarsi Dovydo bokštas ginklams laikyti; tavo krūtys – du stirniukai, besiganantys tarp lelijų. Visa tu graži, mano meilė!

ELIHU. Mano mylimąjį pažinsi tarp tūkstančių: jo galva gryno aukso; jo akys – balandžiai; jo lūpos kaip lelijos, iš kurių sruvena mira...

CHORAS. *(fone)* Jau laikas, jau laikas keliauti prie smilkalų kalvos. Jau laikas...

ELIHU...jo skruostai lyg lysvės kvėpalų, iš kurių srūva kvapai. Aš jį pažinsiu tarp visų!

JOBAS. ...ir kai diena atvės, šauksiu tave, Elihu, prie smilkalų kalvos!

ABU *(ir CHORAS)* Jau laikas! Jau laikas keliauti prie smilkalų kalvos!

ABU. Jau skubu, aš skubu prie smilkalų kalvos! Skubu su tavimi!

JOBAS. Elihu!

ELIHU. Jobai!

ABU *(CHORAS be teksto)* Kai tave vėl meilė pašauks, tu jai paklusk ir jos kalba tikėk, prašau!

CHORAS *(palydi finalinę Dueto dalį)* Jos mylimasis, paguostasis leidžiasi į stebuklingą jos sodą prie lysvės kvapiųjų žiedų ganyti kaimenės ir prisiskinti lelijų.

ABU. Tegu mūsų sielos dabar išsiskleis kaip lotoso žiedai.

ELIHU. Tu dabar ---

JOBAS. Elihu!

ELIHU. ---pažinai---

JOBAS. ---pažinau---

ELIHU. ---kas yra---

JOBAS. ---Išmintis---

ELIHU. ---Tu žinai---

JOBAS. ---kas yra---

ABU. ---Išmintis---

ELIHU. ---Žinai---

JOBAS. ---Žinau.

No.24

DIEVAS. Stebėjau iš audros tavo žygį. Džiaugiuosi, kad aš vėl ilsiuosi tavo prote, o veikiu tavo aistroje (cit.Gibran, 105). (40,3) Pasipuošęs didybe ir orumu, pasirengęs garbe ir spindesiu neįau tu paneigsi net mano teisingumą? Neįau mane pasmerksi, kad pats būtum pateisintas? Neįau tu nebijai, Jobai?

Susijuosk diržu strėnas kaip vyras, aš tavęs klausiu, o tu man atsakyk! Atsakyk, jei esi toks didis! Kur buvai, kai dėjau žemės pamatus? Pasakyk man, jeigu išmanai! *(Dievo žodžius ironiškai atkartoja Šėtonas)* Argi lietūs turi tėvą? Kas pradėjo rasą?

Kas yra ledo motina? Argi gali siųsti žaibus? Argi tu išmokei paukščius skraidyti? Kas įsako jūroms patvinti? Atsakyk man, Jobai, atsakyk! Atsakyk, Jobai!!

Štai siunčiu prieš tave Begemotą! Argi tu jo nebijai?!

No.25

Pasirodo mažas ir keistas padaras, kuris pradžioje lyg ir nekelia jokio pavojaus, bet ūmai jis pradeda pūstis, didėja ir štai kelis kart didesnis už Jobą puola jį. Jobas nepasimeta ir stoja į kovą su pabaisa. Po nuožmios kovos Jobas pradūria Begemotui pilvą, ir tas subliukšta. Visi stebėję kovą šūksmais ir plojimais sveikina Jobą.

No.26

DIEVAS. Neskubėk džiaugtis, Jobai, siunčiu prieš tave krokodilą ir jo vaikus. Argi tu ir jų nebijai, Jobai?

Iš visų pusių lenda nedideli, bet bjaurūs krokodiliukai, jie puola Jobą, bet šis kartu su Elihu ir į pagalbą atskubėjusiais jų sūnumis nugalė gyvūnus.

No.27

Jobas apmąsto savo gyvenimą ir dėkoja Viešpačiui.

JOBAS. Žinau, kad tu gali visa padaryti; ką tik užsimoji, tu gali įvykdyti. Iš tikrųjų kalbėjau apie tai, ko nesupratau, apie dalykus, pranokstančius mane savo nuostabumu, kurių nežinojau. Klausykis, aš kalbėsiu; aš tavęs klausiu, o tu man atsakyk. Buvau girdėjęs gandus apie tave, bet dabar mano akys regi tave; todėl aš gėdinuos visko, ką esu pasakęs, ir atgailauju dulkėse ir pelenuose.

Palaimintas Viešpats, mano uola,

Išlaisvinusi mano ranką kautynėms,

Pirštus mano mūšiams.

Dieve, naują giesmę aš Tau sudėsiu,

Arfa dešimtstyge Tau skambinsiu.

Tu išgelbėjai mane nuo žūties!

O, kad augtų mūsų sūnūs kaip žplės,

Prižiūrėtos nuo ryto,

Mūsų dukros tarsi kolonos,

Drožtos rūmams paremti!

Tegul klėtys būna pilnos visokių grūdų,

Tegul tūkstančius veda mūs avys,

Turtas mūsų ganyklų.

Mūsų jaučiai tegul būna riebiūs,

Tenebus skriaudų, jokių nuoskaudų,

Tegul nieks nedejuoja po langu. *(iš Ps 144; vertė Sigitas Geda)*

No.28

DIEVAS. (Šėtonui) Ar atkreipei dėmesį į mano tarną Jobą? Juk kito kaip jis nėra žemėje! Jobas nekaltas, nes viską pats išbandė.

ŠĖTONAS. Tik taip atrodo, tik taip atrodo. Jie meldžiasi, kai sielvartauja ir kai jiems ko nors reikia; o, kad jūs, žmonės, melstumėtės tuomet, kai trykštat džiaugsmu ir nestokojat nieko! Ir jei galit tik verkti, kai jūsų siela pašaukia maldai, gal kada pradėsite ir juoktis?

Ir pamažu pradeda kikenti, vėliau juoktis, tą juoką pagauna kiti, ir palaipsniui visi kvatoja. Tasai milžiniškas juokas apima vis didesnę erdvę ir pradeda gęsti neaprėpiamuose toliuose.

ANTROS DALIES PABAIGA